

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8CdoR/6/2026
Identifikačné číslo spisu:	5123203580
Dátum vydania rozhodnutia:	15.07.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:5123203580.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Branislava Kráľa v právnej veci navrhovateľa L. W., narodeného XX. C. XXXX, W., O. XXX, zastúpeného JUDr. Lilianou Smieškovou Kazerooni, advokátkou, Žilina, Mariánske námestie 2, proti odporkyniam 1/ P. W., narodenej XX. B. XXXX, Ž., L. XXXX/X, 2/ T. W., G.. Š., narodenej XX. Y. XXXX, Ž., L. XXXX/X, obe zastúpené Advokátska kancelária Mestická, Slovíková, s.r.o., Žilina, Hviezdoslavova 6, IČO: 36 421 910, o zapretie otcovstva, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 25Pc/5/2023, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 19. novembra 2025 sp. zn. 15CoP/65/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Odporkyniam 1/, 2/ p r i z n á v a proti navrhovateľovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 25Pc/5/2023-288 z 11. marca 2025 žalobu (návrh na začatie konania) zamietol a rozhodol, že žalované 1/ a 2/ (odporkyne 1/ a 2/) majú voči žalobcovi (navrhovateľovi) nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

1.1.1. Po právnej stránke aplikoval § 55, § 58 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), pričom po vecnej stránke vo všeobecnosti poukázal na právne domnienky otcovstva. Následne konštatoval, že odporkyňa 2/ s navrhovateľom uzatvorili dňa 04. 09. 2004 v Rosine manželstvo, z ktorého pochádzajú dve deti, a to P. W., nar. XX.XX.XXXX a O. W., nar. XX.XX.XXXX. Následne skonštatoval, že rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 30P/292/2015-76 zo dňa 20.06. 2016 bolo manželstvo odporkyne 2/ a navrhovateľa rozvedené a boli upravené práva a povinnosti k obom deťom pochádzajúcim z manželstva.

1.2. Navrhovateľ podal na súd prvej inštancie dňa 24.04.2023 návrh na zapretie otcovstva, ktorým sa

domáhal zapretia otcovstva voči svojej dospeljej dcére - odporkyni 1/, pochádzajúcej z matky a bývalej manželky navrhovateľa - odporkyni 2/, kedy v čase podania návrhu navrhovateľom mala odporkyňa 1/ už cca 19 rokov. Dôvodom pre podanie návrhu na zapretie otcovstva bol informatívny DNA test - výsledok testu DNA vypracovaný spoločnosťou DDC DNA Diagnostics Center s výsledkom: „pravdepodobnosť otcovstva je 0 %“ a sms správy od neznámeho poskytovateľa správ sms. Podkladom pre vypracovanie výsledku testu DNA boli navrhovateľom dodané biologické vzorky navrhovateľa a odporkyne 1/ (vlasý a žiletka odporkyne 1/), ktoré navrhovateľom dodané vzorky boli predmetom posúdenia DDC DNA Diagnostics Center s uvedeným výsledkom. K spisu pripojený výsledok testu DNA obsahoval vľavo dole „poznámka: vzhľadom na to, že vzorky neboli odobraté v súlade s chain-of-custody postupy neutrálnou stranou a laboratórium nemôže overiť pôvod vzoriek, nemôže byť tento výsledok testu použitý ako dôkaz na súde k určeniu otcovstva a ďalším súvisiacim krokom. Mená testovaných strán uvedených v tejto správe boli poskytnuté klientom bez overenia pravosti. Laboratórium nenesie žiadnu zodpovednosť za nesprávne uvedené alebo chybné napísané informácie o pacientoch“.

1.2.1. Následne uznesením č. k. 25Pc/5/2023-82 zo dňa 16.05.2024 za účelom hodnoverného preukázania skutočnosti nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru Genetika, odvetvie Analýza DNA a za znalca ustanovil J.. N.. G. Ž., L.. Avšak z dôvodu vznesenej námietky zo strany navrhovateľa, uznesením č. k. 25Pc/5/2023-101 zo dňa 12.07.2024 súd prvej inštancie zbavil znalca J.. N.. G. Ž., L.. povinnosti vypracovať znalecký posudok a vypracovaním znaleckého posudku poveril znalca L.. G.. Ľ. W., J.. s miestom výkonu činnosti Mlynská dolina B2/207, 842 15 Bratislava (pre vylúčenie uvádzanej možnosti zaujatosti navrhovateľom). Súd prvej inštancie uviedol, že ustanovený znalec dňa 15.10.2024 doručil súdu prvej inštancie Znalecký posudok č. 6/24, z obsahu ktorého jednoznačne vyplývalo, že na základe vykonaného dokazovania a súčasných poznatkov genetiky, biologické otcovstvo L. W., nar. XX.XX.XXXX, k P. W., nar. XX.XX.XXXX, nie je možné vylúčiť. Hodnota pravdepodobnosti jeho otcovstva je $W = 99,999999 \%$, čím bolo otcovstvo navrhovateľa voči odporkyni 1/ prakticky dokázané. Vychádzajúc z obsahu vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie jednoznačne vyplynulo, že otcom odporkyne 1/ P. W., nar. XX.XX.XXXX, pochádzajúcej z matky - odporkyne 2/ T. W., je navrhovateľ L. W., nar. XX.XX.XXXX. Súd prvej inštancie následne dôvodil, že za účelom posúdenia veci a s ohľadom na námietky navrhovateľa, vykonal výsluch svedka J.. N.. G. Ž., L., ktorý ako svedok sa vyjadril len k odobratiu a zaslaniu odobratých vzoriek odporkyň 1/ a 2/, ktoré boli podkladom pre vypracovanie prvého Znaleckého posudku č. 6/24 znalca L.. G.. Ľ. W., J., ktorý výpoveďou preukázal zaslanie správneho genetického materiálu znalcovi a správnosť Znaleckého posudku č. 6/24.

1.2.2. Súd prvej inštancie skonštatoval, že znalec L.. G.. Ľ. W., J.. na pojednávaní obhajoval a obhájil obsah podaných Znaleckých posudkov č. 6/24 (č. l. 126 spisu) a Znaleckého posudku č. 2/25, dodatok k posudku č. 6/24, a aj ústne uviedol, že na základe vykonaného dokazovania je preukázané na $99,999999 \%$, že otcom odporkyne 1/ je navrhovateľ. Tiež sa znalec vyjadril k obsahu informatívneho výsledku DNA spracovaného spoločnosťou DDC-DNA Diagnostics Center a uviedol, že uvedený výsledok „pravdepodobnosť otcovstva: 0 %“ je pochybný, pretože nebola posudzovaná vzorka matky - odporkyne 2/ , a tiež nevie, aká vzorka bola predložená navrhovateľom zo strany odporkyne v 1/ rade ako podklad pre vyhotovenie predloženého výsledku testu DNA. Uviedol aj to, že pokiaľ nebol ako podklad pre výsledok testu DNA predložený biologický materiál v takej podobe (ako výter genetického materiálu z nosa, uší, úst ...) môže byť výsledok testu DNA nepresný alebo nesprávny. S poukazom na vykonané dokazovanie, dodržané vedecké štandardy v znaleckých posudkoch doložených znalcom do spisu, považoval súd prvej inštancie výsledky dokazovania s výsledkom, že navrhovateľ je otcom odporkyne 1/, pochádzajúcej z odporkyne 2/ za preukázané na $99,999999 \%$, čo znamená za prakticky dokázaný výsledok dokazovania vylučujúci možnosť, že by otcom odporkyne 1/ bol ktokoľvek iný, ako navrhovateľ.

1.3. Záverom súd prvej inštancie konštatoval, že po podaní návrhu navrhovateľom o zapretie otcovstva, ktoré konanie je vedené pod sp. zn. 25Pc/5/2023, bolo nariadené znalecké dokazovanie, v súvislosti s ktorým boli podané znalcom dva zhodné znalecké posudky, ktoré určili otcovstvo navrhovateľa voči

odporkyni 1/ s pravdepodobnosťou otcovstva 99,999999 %. Uvedené znalecké posudky boli odlišné od tzv. výsledku DNA, ktorých výsledok skúmania bol získaný priamo zo vzoriek účastníkov konania, získaných zákonným spôsobom, spôsobom - priamym výterom dutín účastníkov konania znalcom. Okresný súd uviedol, že odporkyne 1/ a 2/ sú osoby neznalé práva a na obhájenie práva - otcovstva dcéry - odporkyni v 1/ rade voči navrhovateľovi sa nechali obe poznajúc skutkový stav právne zastupovať advokátskou kanceláriou. V súvislosti s obhájením tvrdených skutočností a s poukazom na neúspech v spore navrhovateľa, t. j. úspech odporkýň v 1/ a 2/ rade vznikli odporkyniam 1/ a 2/ náklady minimálne v trovách právneho zastúpenia. Z uvedených dôvodov okresný súd priznal odporkyniam v 1/ a 2/ rade trovy konania voči navrhovateľovi v rozsahu 100 %, pretože bol názoru, že podanie návrhu na súd navrhovateľom bolo zo strany navrhovateľa unáhlené bez legitímneho dôkazu v uvádzanom tvrdení, čo malo za následok vznik trov na strane odporkýň 1/ a 2/, ktoré trovy by mal uhradiť navrhovateľ.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 19. novembra 2025

sp. zn. 15CoP/65/2025 na odvolanie navrhovateľa rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. potvrdil a v závislom výroku II. o trovách prvoinštančného konania zrušil a v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia konšatoval, že sa v podstatných záveroch stotožnil so zisteným skutkovým stavom, ako aj s právnym vyhodnotením veci súdom prvej inštancie. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol nasledovné: V spojitosti s námietkou nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uzavrel, že tento je síce stručný, avšak kritériá v tejto časti pre odôvodňovanie rozhodnutí v označenom zákonom ustanovení spĺňa a zodpovedá štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, pretože z neho vyplýva, čoho sa navrhovateľ svojím návrhom domáhal, z akých dôvodov, aké bolo stanovisko odporkýň 1/ a 2/ rade, aké relevantné dôkazy boli súdom vykonané, aké skutočnosti z nich súd zistil, aký stav bol súdom ustálený a aké právne normy na vec aplikoval a ako tieto vyložil. To, že odvolateľ sa s právnym názorom, posúdením všeobecného súdu v tejto časti nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

2.1.1. V rámci namietaných odvolacích námietok podľa § 365 ods. 1 písm. d), e), f) a h) CSP odvolací súd uviedol, že v konaní pred súdom prvej inštancie nedošlo k takej vade, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvej inštancie vychádzajúc z dostatočne zisteného skutočného stavu veci, vyvodil správne skutkové a právne závery, z ktorých posúdil nedôvodnosť návrhu na zapretie otcovstva.

2.2. V spojitosti s argumentáciou navrhovateľa ohľadom nezákonnosti procesného postupu súdu prvej inštancie s nariadením znaleckým dokazovaním uzavrel, že s ohľadom na posúdenie skutočností vylučujúcich, resp. nevylučujúcich osobu navrhovateľa z otcovstva voči odporkyni 1/, ako aj na návrh navrhovateľa a odporkýň 1/ a 2/ súd prvej inštancie uznesením č. k. 25Pc/5/2023-82 zo dňa 16.05.2024 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru genetika, odvetvie analýza DNA a ustanovil za znalca J.. N.. G. Ž., L., s miestom výkonu činnosti Pažite 145/7, 010 09 Žilina (ďalej aj „znalec 1“). Je potrebné prisvedčiť odvolateľovi v tom, že zo Zápisnice o pojednávaní zo dňa 20.09.2023 (č. l. 57 - 60 spisu) vyplývalo o. i., že na žiadosť navrhovateľa bude ustanovený znalec mimo Žilinského kraja a že súd prvej inštancie napriek tomu ustanovil znalca z kraja Žilinského, avšak uvedené samo osebe nezakladá takú vadu, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tento záver odvolacieho súdu vyplýva z toho, že v prvom rade je to súd, ktorý v rámci vedenia konania nielenže rozhoduje o nariadení znaleckého dokazovania, ale ako zadávateľ znaleckého posudku je oprávnený určiť osobu znalca. V danom prípade síce odlišne od vyhláseného uznesenia na pojednávaní zo dňa 20.09.2023 okresný súd ustanovil za znalca J.. N.. G. Ž., PhD., avšak išlo o uznesenie o vedení konania, ktorým nebol viazaný. Nie je správna argumentácia odvolateľa v tom, že znalec nezákonne vykonal u odporkýň odber - ster ústnej sliznice, ak k tomu došlo pred tým, ako uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania č. k. 25Pc/5/2023-82 zo dňa 16.05.2024 nadobudlo právoplatnosť, pretože v zmysle § 355 ods. 2 CSP v spojení s § 357 CSP odvolanie proti uzneseniu o nariadení znaleckého dokazovania nie je prípustné, čo vyplýva i z prvej vety poučenia okresného súdu, ako aj poučenia o práve účastníka uplatniť námietku zaujatosti voči ustanovenému znalcovi. Predmetné uznesenie jeho doručením

účastníkom konania (doručenky na č. 1. 85, 86, 87), t. j. dňa 05.06.2024 nadobudlo právoplatnosť a navrhovateľ podaním zo dňa 12.06.2024 uplatnil námietku zaujatosti voči znalcovi. Ak aj za tohto stavu, t. j. právoplatného uznesenia bol znalcom 1/ vykonaný odber biologického materiálu u odporkýň 1/ a 2/ dňa 22.6.2024, nemožno tento postup vyhodnotiť ako nezákonný, ak znalec 1/ primárne vedomosť o vznesenej námietke zaujatosti nemal a plynula mu lehota na podanie znaleckého posudku (čo potvrdil vo výpovedi podľa Zápisnice o pojednávaní zo dňa 11.03.2025 na č. 1. 281, 282 spisu), podľa právnej úpravy v § 57 veta prvá CSP v spojení s § 59 CSP uplatnenie námietky nebránilo vykonať tento „iný“ úkon (nešlo o konečný výstup, znalecký záver) a k zbaveniu jeho povinnosti vypracovať znalecký posudok došlo výrokom I. uznesenia č .k. 25Pc/5/2023-101 zo dňa 12. júla 2024, ktoré nadobudlo právoplatnosť až dňa 23.7.2024. Pokiaľ týmto uznesením, jeho výrokom II. bol ustanovený za znalca L.. G.. Ľ.D. W., J.. (ďalej aj „znalec 2“), ktorý v rámci zadanej znaleckej úlohy prevzal odber genetického materiálu od znalca 1/, tak odobraté vzorky nemôžu byť hodnotené ako dôkaz získaný nezákonným spôsobom.

2.3. K námietke o nekritickom prevzatí výsledku znaleckého posudku odvolací súd konštatoval, že v prípade posudzovania odbornej otázky súd nemôže sám nahradiť odborné závery znalca svojimi názormi, pretože nemá aprobáciu pre posúdenie skutočností, ktoré sú relevantné pre posúdenie (ne)dôvodnosti návrhu navrhovateľa a obrany odporkýň 1/ a 2/. Súd je však povinný hodnotiť znalecký posudok z aspektov procesu utvárania znaleckého dôkazu, prípravy znaleckého skúmania, zaobstarania podkladov znalcom, priebeh znaleckého skúmania, vierohodnosť teoretických východísk, ktorými znalec odôvodňuje svoje závery, spoľahlivosť metód používaných znalcom a spôsob vyvodzovania záverov znalca. Súd nemôže hodnotiť správnosť odborných záverov vyjadrených znalcom, avšak výsledky znaleckého dokazovania hodnotí vo väzbe s vykonanými inými dôkazmi. Hodnoteniu nepodliehajú odborné znalecké závery z hľadiska ich správnosti, súd hodnotí len presvedčivosť posudku, pokiaľ ide o jeho úplnosť vo vzťahu k zadaniu, zásadám logického myslenia a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 188/2010). Súd prvej inštancie sa vyššie uvedenými princípmi riadil, predložený znalecký posudok posúdil a svoj záver dostatočne v odôvodnení rozhodnutia aj vysvetlil.

2.4. V rámci spochybňovania Znaleckého posudku č. 6/24 v spojení s Dodatkom č. 2/25, a to s ohľadom na postup pri odobratí vzoriek a použítu metodiku, tak odvolací súd uviedol, že pri vypracovaní takéhoto znaleckého posudku sa kladie dôraz najmä na presnú identifikáciu vzoriek, t. j. aby sa preukázala prítomnosť testovanej osoby, čo bolo dodržané, ak boli skúmané znalcom 1/ odobraté biologické vzorky odporkýň 1/ a 2/ (dňa 22.6.2024), ktorých totožnosť bola preukázaná nielen údajmi z preukazov totožnosti a ich fotografiou, fotografiami odporkýň 1/ a 2/, ale aj odtlačkom ich palca priloženým k vzorke, ktoré vzorky boli doručené znalcom 1/ znalcovi 2/. U navrhovateľa boli biologické vzorky odobraté znalcom 2/ dňa 18.09.2024, ktorých identifikácia bola potvrdená údajmi z preukazu totožnosti, fotografiou tohto preukazu a odtlačkom palca. Pokiaľ s ohľadom na vznesené námietky navrhovateľa, a pre odstránenie pochybností, znalec 2/ pristúpil k opätovnému odobratiu biologických vzoriek dňa 07.01.2025 u odporkýň 1/ a 2/, ktorých identifikácia bola potvrdená údajmi z preukazu totožnosti, fotografiou občianskeho preukazu, ako aj odtlačkom palca, ktoré biologické vzorky boli opätovne predmetom skúmania a výsledok bol vyjadrený v Dodatku č. 2/25, tomuto postupu nemožno nič vytknúť.

2.5. Odvolací súd v rámci námietok naavrhovateľa poukázal na výpovede znalca 1/ a znalca 2/ na pojednávaní dňa 11.03.2025, podľa ktorých znalec 1/ potvrdil, že odobral vzorky slín od pani P. W. a T. W., ktoré odobraté vzorky (výter z ústnej dutiny) zaslal znalcovi 2/, čo znalec 2/ potvrdil. Znalec 2/ uviedol, že použil vzorky odobraté znalcom 1/, odobral vzorky navrhovateľovi a práve s poukazom na námietky navrhovateľa sa zaviazal vypracovať doplnok k posudku, za účelom vypracovania ktorého osobne odobral vzorky od odporkýň 1/ a 2/ a použil odobraté vzorky od navrhovateľa a výsledkom znaleckého dokazovania, použitých metód, prostriedkov je dodatok k znaleckému posudku, obsahom ktorého je, že otcovstvo navrhovateľa k odporkyni v 1/ je na 99,999999 % prakticky dokázané.

2.6. Odvolací súd následne akcentoval, že nie je oprávnený hodnotiť správnosť odborných záverov, ku ktorým znalec vo vypracovanom posudku dospel, posudzuje len to, či sú jeho závery náležité odôvodnené, vnútorne si neodporujúce. Závery Znaleckého posudku č. 6/24 v spojení s jeho Dodatkom č. 2/25 sú jednoznačné, nesporné a popierajúce tvrdenia navrhovateľa o jeho neotcovstve k odporkyni v 1/ rade. Ani odvolací súd nemal pochybnosť o formálnej ani obsahovej stránke podaného znaleckého posudku, a nemal dôvod tento nebrať do úvahy a ani dôvod na doplnenie dokazovania novým znaleckým posudkom. Ďalej uviedol, že názory navrhovateľa k písomne vyhotovenému znaleckému posudku, výpovedi znalca 2/ sú len subjektívnym názorom, pričom súd prvej inštancie nehodnotil tento znalecký posudok izolovane, ale aj v súvislosti so stanoviskom odporkyne 2/, ktorá počas celého konania a aj v odvolaní tvrdila, že otcom už dospelej dcéry je navrhovateľ, čo preukázali aj výsledky znaleckého dokazovania. Súd nie je povinný naplňať predstavy navrhovateľa, ani dávať odpovede na všetky jeho otázky, teda vyvracať jeho názory a pochybnosti, pretože subjektívne presvedčenie nezvrátiť (správne) skutkové závery z vykonaného dokazovania. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 55 a 58 CMP.

3. Proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. K vadám tzv. zmätočnosti uviedol, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie a pochybil v procese dokazovania. Namietal, že odvolací súd nekriticky prevzal odôvodnenie súdu prvej inštancie (ktoré samo o sebe vykazuje vady a nedostatky) a toto rozhodnutie súdu prvej inštancie nepodrobil riadnemu preskúmvaniu v súvislosti s odvolaním dovolateľa. Poukázal na prílišnú formálnosť znaleckého dokazovania a nebranie do úvahy na poukázané pochybenia od nariadenia znaleckého dokazovania znalcom L.. G.. Ľ. W., J.. V spojitosti s pochybením v rámci znaleckého dokazovania dovolateľ konštatoval, že nastali tak závažné pochybenia, že znalecký posudok č.6/24 v spojení s dodatkom č. 2/25 znalca L.. G.. Ľ. W., J.. označil za nezákonný. Pochybenia videl v tom, že pôvodné vzorky DNA od odporkýň 1/ a 2/ boli odobraté znalcom J.. N.. G. Ž., L., ktorého súd nikdy nemal ustanoviť za znalca na vykonanie predmetného znaleckého posudku, a ktorého ustanovenie súd prvej inštancie sám ku dňu 12.07.2024 zrušil. Súdnym znalec však medzi vydaním uznesenia o jeho ustanovení a zrušení tohto uznesenia na základe námietky dovolateľa stihol expresne rýchlo (napriek tomu, že na vykonanie mal 60 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia) odobrať vzorky odporkyniam 1/ a 2/. Súd pokynom z č. 1. 85 dal pokyn doručiť spis a upovedomiť znalca po právoplatnosti jeho uznesenia o ustanovení. Taktiež namietal, že znalec J.. N.. G. Ž., L. pritom nikdy nemal byť súdom ustanovený ako súdny znalec v predmetnej veci, nakoľko súd jasne stanovil pokyn na č. 1. 56 a tiež to vyplýva priamo z uznesenia súdu, ktoré je obsahom zápisnice na č. 1. 60. Vyššie uvedeným spôsobom odobraté vzorky následne J.. N.. G. Ž., L. údajne doručil druhému súdnemu znalcovi ustanovenému súdom, a to L.. G.. Ľ. W., J., poštou, čo podľa zápisu v znaleckom posudku č. 6/24 na strane 3 malo vyplývať zo zápisu. Žiadny taký zápis však v posudku neexistuje. Ak považoval súdny znalec za spomínaný zápis potvrdenie o odobratí vzoriek, tak v tom prípade je nutné hovoriť o tom, že zo žiadneho dôkazu a listiny nevyplýva, akým spôsobom boli vzorky doručené, kedy sa tak stalo. Nie je možné vzorky trasovať a ani overiť, že naozaj boli odoslané prvým znalcom druhému znalcovi. Nevyplýva zo žiadnej listiny a ani zo znaleckého posudku, či boli dodržané normy pre posielanie a trasovanie takejto prepravy biologických materiálov (ISO 17025 / 15189). Dovolateľ akcentoval porušenie § 16 ods. 1 písm. a) zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých predpisov, pretože pri znaleckých posudkoch na určenie otcovstva prostredníctvom DNA testu mal znalec osobne odobrať vzorky, pričom túto povinnosť znalec pri vypracovaní posudku č. 6/24 porušil. Uviedol, že súd mal ustanoviť nového znalca, resp. mal nariadiť vypracovanie revízneho posudku a teda pochybil, pretože poveril súdneho znalca L.. G.. Ľ. W., J.. vykonaním dodatku k jeho posudku č. 6/24. Ten bol následne v konaní predložený ako posudok č. 2/25. Dôvodil, že hoci znalec pochybil, súd prvej inštancie mu naďalej nechal poverenie na vykonanie posudku, resp. dodatku. Dovolateľ pokračoval, že znalecký posudok č. 6/24 sa javil ako nepreskúmateľný od začiatku, so známami nedôveryhodnosti a manipulácie. Poukázal na skutočnosť, že znalecký posudok pri určovaní otcovstva musí spĺňať znaky vierohodnosti, možnosť spätnej verifikácie správnosti postupu znalca, uvedenie teoretických východísk a tiež možnosť overenia použitých nástrojov a metód pri vykonávaní znaleckého posudku. Súdnym

znalcom predložený znalecký posudok, a to ani v kontexte jeho dodatku č. 2/25, takéto znaky nemá. Uviedol, že z posudku nie je zrejmé, aké nástroje a zariadenia boli použité pri vykonaní posudku a nie sú ani predložené certifikáty k týmto nástrojom a zariadeniam. Poukázal tiež na absurdnosť toho, že znalec v rámci výsluchu dňa 11.3. 2025 tieto svoje pochybenia odôvodňoval a prirovnával k vareniu polievky. Za ďalšie závažné pochybenie znalca a porušenie § 4 a § 6 uvedeného zákona označil dovolateľ to, že znalec po vykonaní posudku, vzorky DNA okamžite zničil. Túto skutočnosť pritom uviedol sám znalec počas svojho výsluchu dňa 11.3.2025, keď sám povedal, že vzorky okamžite po teste zničil, čím porušil právny predpis a znemožnil akúkoľvek kontrolu alebo overenie znaleckého posudku. Dovolateľ dôvodil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je založené na nezákonne vybranom znaleckom posudku a na ignorovaní zásadných pochybení znalca. Podľa jeho názoru sa sudy majú zaoberať aj tým, ako bol vykonaný posudok, ako prebehla príprava posudku. Len samotné prevzatie právnych záverov znaleckého posudku bez skúmania ostatných vecí v rámci znaleckého dokazovania je porušením práva na spravodlivý proces. Súčasne konštatoval, že si je vedomý, že sudy nie sú oprávnené a schopné po odbornej stránke preskúmať alebo hodnotiť závery znaleckých posudkov, avšak už len vychádzajúc z rozporov uvedených vo vyjadrení dovolateľa k znaleckému posudku zo dňa 8.11.2024, muselo byť zrejmé, že je nevyhnutné vykonať revíziu posudku, keďže na základe totožných a obdobných hodnôt lokusov a indexov paternity (PI) dva odlišné testy DNA dopadli diametrálne odlišne, čiže na základe rovnakých východiskových dát sú závery posudkov protichodné. V danej súvislosti potreby nariadenia revízneho znaleckého posudku poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo/1290/2007 zo 17.06.2008.

4. K dovolaniu navrhovateľa sa vyjadrili odporkyne 1/ a 2/, ktoré považujú rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie za právne a vecne správne. Navrhli dovolanie zamietnuť.

5. Na konanie vo veciach určenia (teda aj zapretia) rodičovstva sa vzťahuje CMP [tu porovnaj najmä §§ 104 až 110 a osobitne § 105 písm. c) takéhoto zákona]. Podľa jeho § 2 ods. 1 sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Pretože doplnková úprava v CMP v prípadoch druhovo totožných s tým v prejednávanej veci vo vzťahu k dovolaciemu konaniu (§§ 76 až 77a) inak neustanovuje, dovolací súd v konaní o dovolaní žalobcu (otca domáhajúceho sa zapretia otcovstva) ďalej postupoval podľa úpravy v CSP.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) podal ten, v koho neprospech bolo vydané (z procesného hľadiska) napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodným.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie napadnúť (úspešne) dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a/alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení a podľa odseku 2 rovnakého ustanovenia dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní spôsobom zodpovedajúcim zákonu, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 CSP alebo § 432 CSP).

11. Navrhovateľ vyvodzujúci prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal jednak nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu ako aj pochybenia v procese dokazovania, keďže súd ustanovil znalca doc. Ing. Radoslava Žideka, PhD. (hoci súd prvej inštancie na pokyne na č. l. 56 spisu a podľa obsahu zápisnice uznesenia na č. l. 60 spisu sám rozhodol poveriť znalca mimo Žilinského kraja a taktiež samotné ustanovenie menovaného znalca súd prvej inštancie uznesením z 12. 07. 2024 sp. zn. 25Pc/5/23 zrušil), ktorý podľa jeho názoru teda nikdy nemal byť za znalca ustanovený. Taktiež namietal expresnú rýchlosť vyhotovenia znaleckého rozsudku a jeho spôsob, čím označil vykonané znalecké dokazovanie za nezákonné.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť (vo všeobecnosti) taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

13. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (tu porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013 či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018 - bod 26. alebo 5Cdo/57/2019 - body 9. a 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, resp. aj rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

14. Najvyšší súd vo svojej rozhodovacej činnosti opakovane konštatoval, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady tzv. zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (napríklad 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017 a 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces (kde inak platí, že až účinné spochybnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, predstavujúceho primárny predmet prieskumu v dovolacom konaní, resp. tiež jemu predchádzajúceho postupu, otvára obraznú vstupnú bránu k prieskumu správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho postupu súdu prvej inštancie).

15. Dovolací súd pritom zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania [podľa § 420 písm. f) CSP] nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba samotná skutočnosť, že sa dovolateľ s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo

arbitrážnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napríklad I. ÚS 188/06).

16. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, z čoho vychádzal, citoval tiež ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery a odôvodnenie sa vyporiadalo so všetkými podstatnými a pre rozhodnutie rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal.

17. Dovolateľ v súvislosti s námietkou nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu uviedol, že odvolací súd nekriticky prevzal odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie a toto rozhodnutie nepodrobil riadnemu preskúmvaniu v súvislosti s odvolaním dovolateľa. Dovolateľ vyjadruje svoj názor, že nie je možné, aby oba súdy nižších inštancií (súd prvej inštancie i odvolací súd) od nariadenia znaleckého dokazovania až po vyhodnotenie záverov znaleckého dokazovania nebrali do úvahy žiadne z pochybení, na ktoré dovolateľ v spojení s ustanovením L.. G.. E. W.J., J.. poukázal. K danej námietke dovolací súd konštatuje, že dovolateľova argumentácia v odvolaní je obsahovo totožná s tou, ktorá je uvádzaná v dovolaní, t. j. výčitky k ustanoveniu osoby znalca 1/ J.. N.. G. Ž. a následne k ustanoveniu znalca 2/, k spôsobu vykonania a výsledku znaleckého dokazovania. V rozsudku (bod 31) sa odvolací súd vyjadril k otázke nepreskúmateľnosti rozhodnutia prvoinštančného súdu, pričom uviedol, že „Po preskúmaní prvoinštančného rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že tento je síce stručný, avšak kritériá v tejto časti pre odôvodňovanie rozhodnutí v označenom zákonom ustanovení spĺňa a zodpovedá štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, pretože z neho vyplýva, čoho sa navrhovateľ svojím návrhom domáhal, z akých dôvodov, aké bolo stanovisko odporkýň 1/ a 2/ , aké relevantné dôkazy boli súdom vykonané, aké skutočnosti z nich súd zistil, aký stav bol súdom ustálený a aké právne normy na vec aplikoval a ako tieto vyložil.“ Dovolacou námietkou ohľadne nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu teda dovolateľ odvolaciemu súdu v podstate vytýka len údajné nedostatky, ktoré mali nastať v procese znaleckého dokazovania (nepreskúmateľnosť samotných záverov odvolacieho súdu nenamietal).

18. Z hľadiska samotnej (ne)preskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia však možno konštatovať, že z rozhodnutia odvolacieho súdu je dostatočne zrejmé, z akých dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok prvoinštančného súdu, pričom podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno potom považovať to, že navrhovateľ sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, resp. dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, I. ÚS 50/04 a IV. ÚS 252/04).

18.1. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia totiž jasne uviedol, že „znalec 2/ znaleckým posudkom č. 6/24 v spojení s jeho Dodatkom č. 2/25, dospel k jednoznačnému záveru o tom, že navrhovateľ je vo vzťahu k odporkyni 1/ jej biologickým otcom (z uvedeného dôvodu návrh navrhovateľa na zapretie otcovstva zamietol - pozn.)“. K tomuto záveru znalec dospel potom, čo riadne preskúmal odobraté biologické vzorky odporkýň 1/ a 2/ (dňa 22.6.2024) pôvodne ustanoveným znalcom 1/, ako aj ním odobratej vzorky navrhovateľa (ktorý výsledok bol vyjadrený v znaleckom posudku č. 6/24), a z dôvodu, že navrhovateľ namietal pôvodný odber vzoriek u odporkýň pôvodným znalcom 1/, pre odstránenie akýchkoľvek pochybností, znalec 2/ sám pristúpil k opätovnému odobratiu a preskúmaniu týchto biologických vzoriek (tento výsledok bol potom vyjadrený v Dodatku č. 2/25). Inak

povedané, otcovstvo navrhovateľa vyšlo pozitívne nielen zo vzoriek odobratých (a zaslaných znalcovi 2/) pôvodným znalcom 1/, ale aj po odobratí týchto vzoriek samotným znalcom 2/. Závery znaleckého posudku č. 6/24 v spojení s jeho Dodatkom č. 2/25 boli potom podľa odvolacieho súdu jednoznačné, nesporné a popierajúce tvrdenia navrhovateľa o jeho neotcovstve k odporkyni v 1/ rade. Odvolací súd potom nemal pochybnosť o formálnej ani obsahovej stránke podaného znaleckého posudku, a nemal dôvod tento nebrať do úvahy a nevidel ani dôvod na doplnenie dokazovania novým znaleckým posudkom. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní zohľadnil nielen výsledky tohto znaleckého skúmania, ale aj tvrdenia odporkyne 2/, ktorá počas celého konania uvádzala, že otcom už dospelej dcéry je navrhovateľ.

19. Dovolateľ v ďalšom de facto namieta závery tohto znaleckého dokazovania výlučne len z tzv. formálnych dôvodov, t. j. z dôvodu, že pôvodný znalec 1/ bol ustanovený z obvodu Žilinského kraja (čo odporovalo jeho požiadavke vyjadrenej na pojednávaní), ako aj to, že biologické vzorky odporkyniam odobral ešte znalec 1/ - J.. G. Ž., L.. (ktorý ich následne zaslal na znalecké skúmanie znalcovi 2/ - L.. G.. E.C. W., J..).

20. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že navrhovateľ počas konania opakovane žiadal ustanoviť znalca mimo Žilinského kraja (viď napr. zápisnica z pojednávania dňa 20.09.2023 na č. l. 58 spisu), keď uviedol, že „aby mal absolútnu istotu o nezaujatosti akejkoľvek osoby znalca žiada Okresný súd Žilina, aby ustanovil znalca mimo Žilinského kraja“. Uznesením č. k. 25pc/5/2023-82 zo dňa 16.05.2024 nariadil súd prvej inštancie znalecké dokazovanie znalcom z odboru genetika, odvetvie analýza DNA a ustanovil za znalca J.. N.. G. Ž., L..(znalec 1/), s miestom výkonu činnosti L. XXX/X, XXX XX Ž.. Na č. l. 92 sa nachádza námietka proti uvedenému uzneseniu a na č. l. 100 spisu vyjadrenie navrhovateľa (dovolateľa) zo dňa 08.07.2023, že trvá na podanej námietke voči ustanoveniu uvedeného znalca. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 25Pc/5/23-101z 12. 07. 2024 zbavil znalca J.. N.. G. Ž., L.. znaleckej povinnosti a ustanovil znalca L.. G.. E. W., J.. V danej súvislosti odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v bode 33. konštatoval, že je „potrebné prisvedčiť odvolateľovi v tom, že zo Zápisnice o pojednávaní zo dňa 20.09.2023 (č. l. 57 - 60 spisu) vyplývalo o. i., že na žiadosť navrhovateľa bude ustanovený znalec mimo Žilinského kraja a že súd prvej inštancie napriek tomu ustanovil znalca z kraja Žilinského, avšak uvedené samo osebe nezakladá takú vadu, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tento záver odvolacieho súdu vyplýva z toho, že v prvom rade je to súd, ktorý v rámci vedenia konania nielenže rozhoduje o nariadení znaleckého dokazovania, ale ako zadávateľ znaleckého posudku je oprávnený určiť osobu znalca. V danom prípade síce odlišne od vyhláseného uznesenia na pojednávaní zo dňa 20.09.2023 súd prvej inštancie ustanovil za znalca J.. N.. G. Ž., L.., avšak išlo o uznesenie o vedení konania, ktorým nebol viazaný.“ (viď bod 33. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu)“. Dovolací súd akcentuje skutočnosť, že uvedené ustanovenie znalca J.. N.. G. Ž., L.. (ďalej aj „znalec 1/“) môže pôsobiť v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu formálne protichodne (bod 33.), avšak dovolací súd poukazuje na obsah spisu (konkrétne č. l. 96), na ktorom sa nachádza úradný záznam, v ktorom je uvedené, že „súd prvej inštancie dňa 03.07.2024 kontaktoval znalca J.. N.. G. Ž., L.. za účelom zistenia, či už vykonal odber a vyšetrenie - analýzu ľudského biologického materiálu DNA vzoriek u odporkyne 1/ a navrhovateľa. Ustanovený znalec v telefonickom rozhovore uviedol, že odobral odber genetického materiálu DNA vzorky u odporkyne 1/, avšak tento odber nevykonal u navrhovateľa, pretože sa k ustanovenému znalcovi na predvolanie nedostavil, ani následne po urgovaní právneho zástupcu navrhovateľa Y. Y. Ď.. Ustanovený znalec bol informovaný, že právny zástupca navrhovateľa podal námietku, v ktorej žiadal ustanoviť znalca mimo Žilinského kraja. V úradnom zázname ustanovený znalec uviedol, že nepochádza zo Žiliny, býva v Nitre, pričom na adrese L. XXX/X, XXX XX Ž. má iba miesto výkonu činnosti (odoberá vzorky). Nakoľko však bola podaná námietka zaujatosti voči jeho ustanoveniu, nebude ďalej vykonávať odber a vyšetrenie genetického materiálu DNA vzoriek, ale vyčká na ďalší postup súdu prvej inštancie“. Z uvedeného úradného záznamu jednoznačne vyplýva, že neexistovala a neexistuje skutočnosť, ktorá by zakladala akúkoľvek pochybnosť o objektivite ustanoveného znalca J.. N.. G. Ž., L.. Tento záver dovolacieho súdu o objektivite ustanoveného znalca podporuje aj navrhovateľ, ktorý nikdy konkrétne nešpecifikoval dôvod, pre ktorý by mal byť ustanovený iný znalec, resp. prečo by mali byť dôvodné pochybnosti o ustanovenom znalcovi J.. N.. G.C. Ž., L... Taktiež je dôležité poukázať na to, že súd prvej inštancie

uznesením č. 25Pc/5/23-101 z 12.07. 2024 len na základe všeobecného namietania ustanoveného znalca zbavil jeho znaleckej povinnosti a ustanovil nového znalca L.. G.. L. W., J... Dovolací súd zdôrazňuje, že práve naopak, navrhovateľ, ktorý vyslovene uvádzal len všeobecné námietky proti znalcovi ohľadom „absolútnej objektivity“ sa pritom sám odmietol podrobiť odberu a vyšetreniu genetického materiálu DNA zákonne ustanoveným znalcom (viď časová postupnosť - uznesenie o ustanovení J.. N.. G. Ž., L.. za znalca zo dňa 16.05.2024, úradný záznam z 03.07.2024 o neodobratí vzorky DNA navrhovateľa a vysvetlenie pôsobenia znalca; následne uznesenie o zbavení znaleckej povinnosti zo dňa 12.07.2024). Navrhovateľ svoju povinnosť podrobiť sa odberu vzorky DNA nesplnil aj napriek explicitnej urgencii svojho právneho zástupcu. Dovolací súd akcentuje, že navrhovateľ svojím (ne)konaním porušil zásadu rýchlosti a hospodárnosti konania o zapretie otcovstva, ktorého je účastníkom. Vzhľadom na uvedené považuje dovolací súd argumentáciu dovolateľa za nedôvodnú.

20.1. Dovolací súd navyše dodáva, že je výlučnou vecou súdu (nie strany sporu), ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná (aj spôsob nariadenia a vykonávania dokazovania je tiež vecou súdu pri dodržaní ustanovení CSP). Pri nariaďovaní znaleckého dokazovania súd nie je potom viazaný návrhom strany ohľadne výberu územného obvodu, z ktorého môže/nemôže byť znalec ustanovený. V žiadnom prípade nemožno za porušenie práva na spravodlivý proces označiť taký postup súdu, ktorý ustanovil znalca (zo správneho odvetvia a odboru, a zapísaného v zozname znalcov) z iného územného obvodu, než z ktorého navrhovala strana v konaní. Súd takýmto návrhom nie je viazaný. Územný obvod, z ktorého si súd znalca „vyberá“ je len jedným z kritérií k tomu, aby bol znalecký posudok vyhotovený v čo najkratšom čase a v čo najnižších nákladoch (súd tu postupuje v súlade so zásadou hospodárnosti konania). Ak potom súd v danej veci ustanovil (ako v poradí prvého) J.. N.. G. Ž., L.., neporušil žiadne procesné práva navrhovateľa (hoci išlo o znalca z územnej oblasti, z ktorej navrhovateľ vyslovene odmietal ustanovenie znalca). Aj námietky navrhovateľa voči jeho osobe neboli dôvodnými, nakoľko samotná skutočnosť, že znalec bol z daného územného obvodu (Žilinský kraj) nie je dôvodom pre jeho vylúčenie z podania znaleckého posudku. Na vylúčenie súdneho úradníka, iných zamestnancov súdu, znalca, prekladateľa, alebo tlmočníka sa totiž primerane použijú ustanovenia o vylúčení sudcov (§ 59 CSP). Sudca je potom vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezáujatosti (§ 49 ods. 1 CSP). V danom prípade samotné pôsobenie znalca v rámci konkrétneho územného obvodu takýto pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní z hľadiska neobjektivity podania znaleckého posudku nezakladá. Napriek tomu, súd (hoci nebol povinný) zohľadnil požiadavku navrhovateľa a v ďalšom ustanovil znalca z iného územného obvodu. Postup súdu, ktorým bol pôvodne ustanovený znalec J.. N.. G. Ž., L.., teda nezakladá žiadne porušenie procesných práv navrhovateľa.

21. K obsahu dovolacej námietky navrhovateľa ohľadom porušenia povinnosti ustanoveného znalca L.. G.. L.H. W., J.. vykonať znalecký posudok osobne (v zmysle dikcie §16 ods. 1 písm. a) zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) dovolací súd uvádza, že menovaný znalec (v tejto právnej veci znalec ustanovený ako druhý v poradí uznesením č. k. 25Pc/5/2023-101 zo dňa 12.07.2024) „použil vzorky odobraté znalcom 1/, odobral vzorky navrhovateľovi a práve s poukazom na námietky navrhovateľa sa zaviazal vypracovať doplnok k posudku, za účelom vypracovania ktorého osobne odobral vzorky od odporkýň 1/ a 2/ rade a použil odobraté vzorky od navrhovateľa a výsledkom znaleckého dokazovania, použitých metód, prostriedkov je dodatok k znaleckému posudku, obsahom ktorého je, že otcovstvo navrhovateľa k odporkyni v 1/ rade je na 99,999999 % prakticky dokázané.“ Znalec teda vykonal znalecké skúmanie osobne, nakoľko záver o biologickom otcovstve navrhovateľa k odporkyni 2/ prijal nielen preskúmaním vzoriek odporkýň odobratých pôvodným znalcom 1/, ale aj preskúmaním vzoriek odporkýň získaných vlastným odberom. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že výsledky tohto „vlastného odberu“ konštatoval až v dodatku č. 2/25 k znaleckému posudku č. 6/24. Dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené, považuje dovolateľove námietky v tomto smere za nedôvodné.

21.1. Dôvodnou nebola ani námietka navrhovateľa, že znalec nemohol svoje vlastné závery predložiť v podobe dodatku ku znaleckému posudku, ale súd mal vo veci ustanoviť nového znalca. V tomto smere

navrhovateľ namietal, že neboli splnené predpoklady podľa §17 ods. 7 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch. Podľa cit. ustanovenia „na požiadanie zadávateľa znalec potvrdí a doplní písomne podaný znalecký posudok alebo jeho obsah bližšie vysvetlí. Znalec vykoná doplnenie znaleckého úkonu: a) ak boli dodatočne zistené nové skutočnosti majúce vplyv na závery znalca, ktoré neboli zohľadnené v podanom znaleckom úkone, a požiada o to zadávateľ, b) na odstránenie metodických alebo formálnych chýb v podanom znaleckom úkone z vlastného podnetu alebo na výzvu zadávateľa“. Navrhovateľ potom namietal, že na vyhotovenie dodatku neboli splnené podmienky, nakoľko v danom prípade neboli dodatočne zistené nové skutočnosti majúce vplyv na závery znalca v jeho posudku č. 6/24, ktoré by neboli zohľadnené v tomto znaleckom úkone, a nevznikla tu ani potreba odstránenia metodických alebo formálnych chýb v podanom znaleckom úkone. Ako už bolo uvedené vyššie, v danom prípade vznikla potreba vyhotovenia dodatku k znaleckému posudku len preto, že navrhovateľ neuznával závery posudku č. 6/24, nakoľko sa tieto opierali o preskúmanie biologického materiálu odporkýň odobratých ešte pôvodným znalcom, ktorého ustanovenie súd zrušil. Inak povedané, hoci otcovstvo navrhovateľa bolo znalecky určené už z biologického materiálu odporkýň odobratého znalcom 1/, navrhovateľ tento záver odmietal prijať, nakoľko odber tohto materiálu neuskutočnil znalec 2/, ktorý posudok vyhotovoval (ale ich odobral ešte znalec 1/). Z týchto dôvodov potom znalec 2/ sám odobral odporkyniam biologické vzorky, z ktorých vyšiel rovnaký záver o otcovstve navrhovateľa (uvedený v dodatku č. 2/25). Dovolací súd bol potom zhodne s názorom odvolacieho súdu, že takýto postup nemal žiaden vplyv na samotné závery znaleckého dokazovania (t. j. že bolo preukázané otcovstvo navrhovateľa), z ktorých pri rozhodovaní vychádzal odvolací súd. Iná by bola situácia, ak by bol výsledok znalca (po ním odobratých vzorkách) odlišný od záverov vychádzajúcich zo vzoriek odobratých znalcom 1/. Je potrebné si uvedomiť, že súd vyzval znalca na vyhotovenie dodatku práve pre výhrady navrhovateľa, ktorý namietal osobný odber vzoriek (teda dodatok k znaleckému posudku bol vyhotovovaný v záujme navrhovateľa a pre odstránenie jeho pochybností). Postup požadovaný navrhovateľom (ustanovenie nového znalca) by bol dôvodným len za situácie, že by tu existovali popri sebe dva znalecké posudky s rozdielnymi závermi o tej istej otázke, čo v danej veci nenastalo (uvedené by mohlo nastať len vo vzťahu k posudku spoločnosti DDC DNA Diagnostics Center predloženého navrhovateľom k návrhu na zapretie otcovstva aj to len za predpokladu, že by mal charakter súkromného znaleckého posudku (čo nemal), avšak v jeho prípade boli závažné pochybnosti o pôvode posudzovaných biologických vzoriek - nebola tu posudzovaná nielen vzorka matky, ale ani pôvod vzoriek nepochádzal z výteru genetického materiálu z nosa, uší, úst - pozn.). V danej veci potom nenastal stav, kedy by existovali popri sebe dva znalecké posudky s rozdielnymi závermi o tej istej otázke. Iba v takomto prípade by bol súd povinný dať tieto závery preskúmať iným znalcom, vedeckým ústavom alebo inou inštitúciou (§ 207 ods. 3 CSP). Samotná skutočnosť, že znalec (po osobnom odbere biologických vzoriek) vypracoval dodatok k pôvodnému znaleckému posudku (vychádzajúcemu z biologických vzoriek odobratých znalcom 1/) neovplyvnila samotný znalecký záver, ktorým bolo potvrdené otcovstvo navrhovateľa a z ktorého pri svojom rozhodovaní vychádzali aj súdy nižších inšancií.

22. Súdy nižších inšancií (práve s ohľadom na námietky navrhovateľa) správne vyhodnotili potrebu „iba“ doplnenia znaleckého posudku č. 6/24 jeho dodatkom č. 2/25, nakoľko tu neboli zistené žiadne nové skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na samotné závery znalca (nebolo potrebné ani odstránenie nedostatkov metodických a formálnych chýb), ale bolo potrebné len osvedčiť/ vyvrátiť otcovstvo navrhovateľa k odporkyni, resp. reagovať na výhrady vznesené samotným navrhovateľom. Postup ako znalec 2/ dospel k záverom a metodike odberu v rámci dodatku č. 2/25 bol popísaný v bode 35. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu... „Ak navrhovateľ spochybňoval znalecký posudok č. 6/24 v spojení s dodatkom č. 2/25, a to s ohľadom na postup pri odobratí vzoriek a použitú metodiku, tak odvolací súd uvádza, že pri vypracovaní takéhoto znaleckého posudku sa kladie dôraz najmä na presnú identifikáciu vzoriek, t. j. aby sa preukázala prítomnosť testovanej osoby, čo bolo dodržané, ak boli skúmané znalcom 1/ odobraté biologické vzorky odporkýň 1/ a 2/ (dňa 22.6.2024), ktorých totožnosť bola preukázaná nielen údajmi z preukazov totožnosti a ich fotografiou, fotografiami odporkýň v 1/ rade a v 2/ rade, ale aj odtlačkom ich palca priloženým k vzorke, ktoré vzorky boli doručené znalcom 1/ znalcovi 2/. U navrhovateľa boli biologické vzorky odobraté znalcom 2 dňa 18.09.2024, ktorých identifikácia bola potvrdená údajmi z preukazu totožnosti, fotografiou tohto preukazu a odtlačkom palca.

Pokiaľ s ohľadom na vznesené námietky navrhovateľa, a pre odstránenie pochybností, znalec 2 pristúpil k opätovnému odobratiu biologických vzoriek dňa 07.01.2025 u odporkýň 1/ a 2/, ktorých identifikácia bola potvrdená údajmi z preukazu totožnosti, fotografiou občianskeho preukazu, ako aj odtlačkom palca, ktoré biologické vzorky boli opätovne predmetom skúmania a výsledok bol vyjadrený v dodatku č. 2/25, tomuto postupu nemožno nič vytknúť.“ Vzhľadom k uvedenému považuje dovolací súd argumentáciu dovolateľa o nesprávnom postupe znalca pri vyhotovovaní dodatku k znaleckému posudku a k potrebe ustanoviť nového znalca, za neopodstatnenú.

23. V spojitosti s námietkou nepresvedčivosti postupu znalca, resp. neistoty navrhovateľa v súvislosti s vykonaním znaleckého posudku dovolací súd uvádza, že znalec odborne posudzuje skutkový stav - odberom vzoriek DNA, pričom výsledok odberu DNA neovplyvní spôsob vykonania znalcom, pokiaľ sú odobrané vzorky všetkých preskúvaných osôb.

24. Pokiaľ ide o hodnotenie znaleckého posudku ako dôkazu, pravidlá hodnotenia dôkazov upravené v čl. 15 ako aj v § 191 CSP spravujúce sa teóriou voľného hodnotenia dôkazov sa vzťahujú i na znalecké dokazovanie. Dôkazy a tvrdenia strán sporu/účastníkov konania hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva zákon. Záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Tento jeho postup však musí byť v istom zmysle objektivizovaný konceptom takého hodnotenia dôkazov, ktoré obстоjí z hľadiska jeho prípadného rozporu so zákazom arbitrárnej jurisdikčnej ľubovôle. Inak povedané, „voľnosť“ hodnotenia dôkazov neznamená, že súd nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia, naopak, konečné meritórne rozhodnutie by malo vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Pri hodnotení znaleckého posudku je vo všeobecnosti prijímaný záver, že hodnoteniu nepodliehajú znalecké závery v zmysle ich odbornej správnosti; súd však hodnotí presvedčivosť posudku, čo do jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, logické odôvodnenie znaleckého nálezu a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi. Obsah spisu dovolaciemu súdu nedáva podklad pre záver o navrhovateľom tvrdení svojoľnosti resp. neudržateľnosti záverov odvolacieho súdu vo vzťahu k vykonanému znaleckému dokazovaniu, keď odvolací súd pri hodnotení znaleckých posudkov vychádzal práve z naznačených zásad.

24.1. Zároveň je potrebné poznamenať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov bez toho, aby z toho plynúce skutkové závery boli svojoľné či ústavne neudržateľné, nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd pritom pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

25. Dovolací súd po preskúmaní obsahu spisu dospel k záveru, že v posudzovanej veci nedošlo pri hodnotení vykonaného znaleckého dokazovania k ústavnoprávnym deficitom, súdy nižších inštancií postupovali v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania, a to najmä s princípom formálnej pravdy (§ 185 CSP) a zásadou voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 CSP). Odvolací súd dôsledne aplikoval kritériá vyžadujúce pri hodnotení znaleckého posudku a náležite ich zdôvodnil.

26. Dovolací súd tiež považuje za potrebné uviesť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie [tu porovnaj ustanovenie § 442 CSP, podľa ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým (v mimosporových konaniach rozumej skutočným) stavom tak, ako ho zistil odvolací súd]. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté niektorým zo závažných deficitov v

dokazovaní spomenutých už v závere bodu 21. tohto odôvodnenia a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a/alebo prijaté v zrejmom omyle popierajúcom zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom prípade nezistil.

27. Vzhľadom na všetko dosiaľ uvedené tak dovolací súd dospel k záveru, že navrhovateľ neopodstatnene namietal, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať procesné práva mu patriace, tobôž nie potom v takej miere (intenzite), aby to odôvodňovalo záver o porušení práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP].

28. Dovolací súd uzatvára, že na základe uvedených dôvodov dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľa nie je dôvodné a preto ho podľa § 448 CSP zamietol.

29. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). V konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať (§53 CMP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.